

५३

१८०११

द्विरुक्ता नाम्ना वक्तव्यः॥ जिमीमये विभयां चकार विभ्यत्तुः विभ्युः विमायिथ विमेथ
 विम्यथुः विम्यविभाय विम्य इत्यादि॥ जुहवां चकार जुहाव जुहवत्तुः जुहवुः जुहविथ
 जुह्वथुः जुह्वविभाय जुह्व इत्यादि॥ जुह्वत्तुः जुह्वुः जुह्विथ जुह्वथुः
 भृशत्तुः विभरां चकार विभरां वभुव विभरमास वभार ह्रीलजायां पूर्वसह
 स्वः जिह्यां चकार जिह्य नुधात्तुः जिह्यत्तुः जिह्युः जिह्विथ जिह्वथुः इत्यादि
 जिजये सयरोक्षयोर्जे जिः जिजाय जिज्यत्तुः जिज्युः जिजायिथ जिजेथ
 जिज्यथुः जिज्य जिज्यय जिजय जिज्यिव निज्यिम वैविताय यारत्यकालेवि
 शास्त्रिन्तस्यः स्येहं किलविले लय विलेयत्तुः विलेयुः विलेयिथ विले
 लय ॥ इत्यादि॥ लयाभिधायो नाहं कलिं जंजगाम गमांस्वरे गमहन गन

हं ७

नान्दीतुरणः अमुकामुकदेवः अत्र आरुपिण्डस्थाने अवने जने निदधं त्रेधा हि
अथैहामुकगोत्राः पितृ पितामहप्रपितामहानान्दीमुखः अमुकामुकशर्माणा
स्थाने अवने निदधं त्रेधा विभज्य ताम्यो नमः ॥ ३॥ अथैहामुकगोत्राः मातामहप्र
मातामहाः नान्दीमुखा अमुकामुकशर्माणाः अत्र आरुपिण्डस्थाने अवने निदधं त्रेधा
भ्यो नमः ॥ कस्या तां नोळ्छिः ॥ पिण्डं नमः ॥ ३॥ अथैहामुकगोत्रे अमुकदेवि अस्मत्प्रातः नान्दीता वदे
पितामहिप्रपितामहिदधिवंरीपचाहतामि श्रित एव पिण्डस्ताभ्यो नमः ॥ एवं पित्रादीनां मातामाहा
मयि पिण्डं दद्यात् करप्रो नारायणाय नमः ॥ पितृ चिन्तनम् अत्र पितरो मादयधं पथाभा
पधं ॥ प्रत्यवे नमः ॥ ३॥ अथैहामुकगोत्रा माह पितामही प्रपितामहः नान्दीमुखः अ
देवः पितरोऽस्य अत्र त्र्यवेने निदधं त्रेधा विभज्य ताम्यो नमः ॥ एवं पितामहादीनां मातामहा
पित्रत्यवे नमः दद्यात् ॥ ततो निधीं विस्त्रस्य ॥ आचमनं ॥ सूत्रनमः ॥ ३॥ नमो वः पितरो एव ॥ अथ
वः पितरश्शोषाप नमो वः पितरो जीवाप नमो वः पितरस्सुधापे नमो वः पितरो मन्वा
पितरो नमो धोऽह नमः पितरो इत सतो वः पितरो दैव सतहः पितरो वासः ॥ ३॥ अथैहामुकगोत्रे
पितरः १

पितरः १

शिव०
॥१०५॥
सा०

पृ० १

चौ० २

मा मातृ पितामही प्र पितामहः नान्नी मुखः अष्टकामुक देवः एत वा सस्त्रिधा तिमज्जा
एवं पितामहादिषु वसुस्तत्रं दद्यात् ॥ भोजनपात्रे जलादिप्रदोषः शिवाः ॥
जलम्रास्यो मनस्य मस्तु पुण्याम् ॥ अन्तर्ज्वरी कंचास्तु अन्तर्ज्वरान् ॥ अन्तर्ज्वरान् नमः ॥
गोधातां मातृ पितामही प्र पितामही नान्नी मुखी नाम मुकामुक देवीनां अत्र आदे
भज्यते इत मन्त्रपा नादिक मन्त्रा यमस्तु ॥ एवं पितामही नाम मातामहा ही नाम पितामहा ना
दकादिभिर्जलं दद्यात् ॥ अथ घोरा नमः ॥ अथोराः मातरः सन्तु ॥ अथोराः पितरः सन्तु ॥ अ
मातामहाः सन्तु ॥ अथ शीः गोत्रं नो वर्द्धतां दाता ते नो भिर्वर्द्धतां वेदास्वा नातिरेव च
वनो भाष्य गम दुरु इपंच नोस्तु ॥ अन्तं वनो वर्द्ध भवे दीर्घिंश्च लभे महिषा विता रश्च नः स
पाचिष्म कंच न यताः सत्याः आशिषः सन्तु ॥ इज्जं वहंति रम्यतं धृतं पयः कीला
धास्वतप्य पतमे पितृन् ॥ अथैव पितृणां पापनं कुशानुत्सुक च वनो प्रजि
येत ॥ इति तावदाप ॥ अथ मुकं गोधातां मातृ पितामही प्र पितामही नान्त

शिवः
सा० ३०

[illegible]

श्री ७०
१०५४
सा ७५

मुखः अमुका मुक रेणुः इदं पथा कृतमर्चनं त्रेधा विभज्यताम्यो नमः ॥ ३० ॥ अघेहाह क गोत्राः
प्र पितामहा अमुका मुक शर्माताः नान्दी मुखा इदं पथा कृतमर्चनं त्रेधा विभज्यतेभ्यो नमः
मुक गोत्रा मातामह प्रसातामह कर्ण मातामहा अमुका मुक शर्माताः नान्दी मुखा इदं पथे यो
नं त्रेधा विभज्यतेभ्यो नमः ॥ कल्याणं नो क ह्यः ॥ अथ च स्पृगाप यो जयेत् ॥ मण्डपमग्ने कं
विश्वे देव पात्रा त्वता नक्तमन्त मुक्त स गल पोत्रे च क प्याग्ने इहा गच्छ इह ति क ॥ ३१ ॥ अथ ये क प्याग्ने
पस्याह ॥ ३२ ॥ सोमापयि त्मते स्याह ॥ तृतीये तू सिमा ॥ अथ मृस्यामि सद्य तम धनं तम न्त मा दप
पस्ये न ह्नितातामि मुखः ॥ पतित वाम जातुः ॥ इह मन्त मे त भूत्यामि पितृभ्यो नमः ॥ अथा न्त प
पताम पक्षि क्षीते पात्रं द्यौर विधानं द्राष्टा स्य मुत्पे इ मते इ मन्तं जहोमि स्याह इदं वि सु वि च क्रमे
नि ह्ये स पदे समूह मस्य पातुं सुरैरुक्त स क प्यमि हं रन्ताम दीपं इह मन्तं इमा आपः इदं आग्नेयं
न्त वं एता लुप कराना नि एते पथाः पुरा रिका न्ताप नमः ॥ अघेह मा आदित्र पा भु ह पि वृ त्ति वि
सम्यग्भि नो विश्वे देवा य सु सत्य संशका इह मन्तं सजत्वं सोप करानां नमः ॥ ३३ ॥ अघेह रि ॥ १०५५ ॥
अपा भ्युदयिक आहु सद्यग्भि नो विश्वे देवा य सु सत्य संशका इह मन्तं सजत्वं सोप क सा ३०

शेन०
१७०५३॥
सा००५०

त्रि३

श्रीगणेशाय नमः ॥ ध्यात्वा योऽपि यदेतत् सर्वस्वी गामो भवति ॥ नतिगात्रविज्ञेयं
 नरी न सतो नटः ॥ वत्तु वत्तने ॥ वरी वत्स्यते नार्त्त सुचित्रे यद्द्वं शुद्धं सु
 प्रसुवं नुक् ॥ सयतस्व हां यडि सति यत्तु गामो भवति ॥ यद्गं गतो ॥
 इहे नोपयनीयते संसुध्वं स अधः यत्तने ॥ नो लोपुः ॥ सनी स्वस्यते ॥
 द। नी ध्वस्यते ॥ वंदु गतो ॥ वनी वद्वं ते ॥ कश्च गतो नयः ॥ कुहं शुः ॥ व नी व
 श्यते ॥ यनीयस्यते ॥ वनी स्वयते ॥ इत्यादि ॥ सतो रिः ॥ नृ कांत सपरिआये
 शो भवति याडि सति यच्चादि र्वचनं ॥ किं क्रियते इति स्थितं ॥ पूर्वस्य सा विदोषः ॥

सि३

१७०५३॥
सा००५०

सति जंगम्यते तुरगः भ्रमद्बलेन वंभ्रम्यते जंठन्यते आदिशिनं आदिशेति निर्दिश्यते ॥
 हंते हि सायांघ्रीभावो वक्रव्यः ॥ जेघीयते ॥ जयनेत्यव्यक्त्यां वाचि ॥ जंजयते ॥
 जंजयते ॥ हं ह्यते ॥ जभमेधने ॥ जंजयते ॥ हंशशने ॥ नोलेयः ॥ धाते
 रुयधामस्तस्य नकारस्य लोयो भवति कृत्तिपरे ॥ हंश्यते ॥ मशकाः ॥ भंजं आ
 महुने ॥ भंजयते भंजादंती तदन्ति सदि ॥ वरगतिभदरायोः ॥ कुलनि
 व्यत्ते ॥ वरकुलोहं वरसास्य ॥ वरकुलोहयोर्द्धा नोयदिः सर्वस्य
 गुणागमे भवति यरसास्य नुददेशः ॥ द्वाविहसे ॥ चंचूर्यते ॥ यंकुल्यते ॥

शिव०
॥१०४॥
सा०३५०

अतिशयेनभवन्ती० तिवेभूयते० वोभूयेते० वोभूयते० इत्यादि० मुहवेचित्पे० मोमुह्यते०
 त्वलिह्यते० जोह्यते० वोविह्यते० आतः० याडु० सतिर्वस्य अकारस्याकारेभभवति
 वायचते० ४५० द० यत्तायांवावि० वायव्यते० स्वरादवठादीनांयडुत्त० व्यः०
 स्वरादि० परः० स्वरादिद्वितीयावयवोदिरत्तः सस्वरेदिभभवति०
 अटगतौ० अटाद्यते० ४६० अशमोजने० अशापते० उराडु ग्रेआ द्वास्ने०
 प्रार्षेनुयते० मगतौ० गुरोर्गर्त्रिः संयोजाद्योरिति गुराः० अराप्यते०
 अमयेयांनुक्० अमांतसंजपादीनांचपूर्वस्यनुजागमोभवतियडि

शिव०
॥१०४॥
सा०३५०

निरायायिसेठश्चसेरित्वंयक्तुं० अग्नाहि० अग्नाहिमातां० अग्नाहिसु० यज्ञे० अग्नाहि
 वातां० आशयुक्० आकारांसस्पधातोयगागमोमवतिर्विस्तिरातिनियरे० अदायि० अ
 यायि० स्नायी० अस्नायि० इध्या० अधाररायेषरायो० निर्व्वः० न्यधायि० इत्सोदि० य
 सदे० कर्त्तव्यवीरावैक्तुयः० उत्तयुर्व्वः० उदयादि० उत्पदसां० द्युटः० युधयहररो०
 आयाधि॥ बुधा० वगयने० अवोधि० जनिबध्वा० नवदि० अजनि० अवधि० इह
 नीग्रस्यांतेभ्यक्तृरितिवाहयोयोज्यते० अतिमयेहसाहयडि० विष्णु० हसाहधायो
 रतिशयेभ्यडि० प्रत्ययेभवति तस्मिन्सतिधातोर्द्विर्वचनंयडि० यडिसतिर्व्वस्यनामि
 नागुरोभवति० वामूयशित्तिस्थिते० साधातः० यडेहप्रत्ययांतः० शब्दाधातुसंज्ञोभवति
 धातुवातिवाहयः० उकारानुबंधलासत्यनेयहं० अयवन्तीरि० अदेहसवारत्तयः०००

गिरायायिसेठञ्चसेरिलिं वक्तव्यं० अग्नाहि० अग्नाहिमातां० अग्नाहिषत० वझे० अग्नाहि
 वातां० आशयुक्० आकारांतस्यधातोयगागमोमवतिक्त्रितिरातिवरे० अदायि० अ
 यायि० स्नाशौचे० अस्नायि० इध्याज्रधाररायेषरायो० निर्व्वः० न्यधायि० इत्यदि० य
 त्ते० कर्त्तव्यवीरावक्तव्यः० उत्तयुर्व्वः० उदयादि० उत्पदसातां० घटः० युधयहरतो०
 आयाधि॥ बुधावगमने० अवोधि० अनिवध्यो नवदिः० अजाने० अवधि० इह
 नीग्रस्यपांतेभ्यक्तृरितिबाह्योयोऽप्यन्ते० अतिशयेहसाहयि० धि० हसाह्यधातो
 रतिशयेभ्येऽप्रसयेभवति तस्मिन्सतिधातोर्द्धिर्वचनंवाडि० यडि० सतिबुक्त्वात्
 नागुरोभवति० वेभूवतिस्थिते० सधातुः यडेदिप्रत्ययांतः शब्दधातुसंज्ञोभवति
 धातुत्वात्तिवाह्यः० उकारानुबंधत्वात्तमेनेयं० अयंवेत्ति० अदेहसवारत्तवः०००

शिव०
सा० अ०
१०३५

अन्वभाविभावोभवसाहिर्वचनाहोवारादि० पूर्ववत्० अन्वभाविवासां० अन्व
भाविषत्० अन्वभाविषीष्टा० अन्वभाविषायां० ध्वेचसेत्येति० अन्वभाविध्वं०
अन्वभाविवि० अन्वभाविष्वाहि० अन्वभाविष्महि० यश्चे० अन्वभवि० अन्वभुवि
वातां० अकारिवातां० अहवातां० निराडःपूर्वः० निराकारि० अहारि० अवाचि०
अयक्षातां० अयक्षत्० अयोजि० अभूक्षातां० अभूक्षत्० धृजधारो० निरय
र्कः० निरधारि० यद्गते० अतिपूर्वः० प्रत्ययादि० प्रसयत्सातां० प्रसयत्सत्०
भराशब्द० अभारिवातां० अभारिषत्० इत्यादि० रात्रिप्रायरो० निरपूर्वः०

शिव
॥१०३५॥

शा विषीष्ट० श्रविषीष्ट० दुहृत्वरु० कारिषीष्ट० हृषीष्ट० इत्यादि००
 स्वस्तने० अनुभवित० अनुभावितारो० अनुभावितारः० अनुभावितारो०
 रात्वात्० अनुभावित० अनुभावितारो० अनुभावितारः० इत्यादि० श्रविषीष्ट०
 अनुभावित० अनुभावित० स्वयं क्रियाति क्रमे० अनुभावित०
 तैल्वयात् त्वय्यघञ्जायत० भूत० इष्टान्यवर्त्तरे० धातुस्तनियरे०
 वर्त्तवर्त्तिते येमावेवर्मशिचइष्टाप्रत्ययोभावतिसेपवादः०
 या कारोव ऊर्ध्वः० जायः० इष्टासन्निवागेवतनोलेपिभवति०

श्रिभजे
सा० अ०
१०१॥

हृये जगते० आतो नपि० संध्यहरारामा० मम्वे स्वरांतानां हनग्नह
हृशांचमाववर्ग रोशिसतासीस्पयापिरादिहाव रूव्यः० आशिवि
हृयः० शित्वा दृष्टिः० सुखमनुभाविवीष्टभवता० अनुभाविवीष्ट
सां० अनुभाविवीष्ट० अनुभाविवीष्ट० अनुभाविवीष्टास्था० अनु
भा विवीष्ट्यं० अनुभाविष्टं० अनुभाविवीष्ट्यं० अनुभाविवीष्ट्यं०
अनुभाविवीष्टमहि० शित्वाभावे० अनुभाविवीष्ट० शिष्ट स्वये०

शिव॥

॥१०२॥

अथभावकर्मणोरन्तराविभक्त्येकानिदृश्ये ० समात्रंभावतिङ्गस्या
 दसंयक्तुकारकैः धात्वर्थकेवलः शुद्धाभा इत्यभिहितं ० तत्र
 अधिकर्षणीतिनियमादस्मिन्नेपहानिचयुज्यते सुखमनुवभूवेद्वेद्वेन
 अनुवभूवासे ० अनुवभूविरे ० अनुवभूविषे ० अनुवभूवाथे ० अनुवभूवि
 हे ० अनुवभूवे ० अनुवभूविवहे ० अनुवभूविमहे ० पेच्ये ० पेच्यते ० मेने ०
 शशने ० मनुशाने ० ददे ० स्नाशौचे ० सस्नेहसवित्नासे ० ज्येष्ठे हर्षे

श्रीशंभु

सा. अ.

११०१॥

अथ प्रत्ययो भवति हि वापरः स्वयं वादः ० अगमर ० अस्य पर ० अपुष्पर ० अघत्तर ०
डे वचेरुमागमो वक्तु ० अवेचर ० अवेत्तां ० अवेचन ० अवेचः ० अवेत्तं ० अ
वेचर ० अवेचं ० अवेचाव ० अवेचाम ० हसपांतात्सुक ० हकारात्ताशकारां
तात्सुक्यपारांतां नान्युपधा इवि विद्यमानि देहिवादिपरः सुकृतयो भवति ०
प्रपूरतो ० अधु होत ० अधु तां ० अधु होन ० लिह आत्वास्म ० असिर ० विश
अवे शने ० हस्यराजा हनं विलं वडा ० सेतिकल ० प्रावि होत ० प्राविष्ट
तां ० प्राविष्टन ० हस्यलेखने ० अकृष्टर ० अकृष्टतां ० अकृष्टन ० इति

वित्तेखनमावसरा विरताव ०

३

न

॥ ११०१ ॥

आवर्ण्यशेडिगुराः ३॥

आरारः

अयेदं० अयेदं० अयेत्सं० अयेत्स्व० अयेत्सम० चिरिदेधीकरा० अदिदर० अदे
सीर० अदेजां० अदेत्सु० दिवुनीयां० अदेवीर० अदेवेवने० अदेवित०
वेवसेवने० असेवीत० नानुमानित्यं० दशियेहारा० अदशैर० रारामेसद
शा० दशादीनां भूयरे अरारोभवति० अदहति० अदवां० सिंसा
टां० सिंसारनिर्णययोहयायागुरां नभवति० भिदिरविहारो० अभित्त
अमित्सासा० अमित्सत० अनिडितिविं० वत्तवत्तने० अवर्तिष० अ
निवांसां० दित्युषादि० एका रश्तयस्सलित्त लिता धाताः युषादि

यमशभज
५९१००॥
सा० अ०
१२६०

तथोक्तः बुभुक्षुः णिगेदोपोदीर्घः ० सहवहेरोद्वरस्वि ० अवोळं ० अवा
हृत् ० अवाष्टिः ० अवोळं ० अवोदु ० अवाहं ० अवाह्व ० अवाह्म ० भस्तादि
तिविं ० यधवळ ० ऐधिवळ ० ऐधिवत्तां ० ऐधिवत्त ० अरयिव रूधिरावरो ०
इरितोवा ० इरितोद्येतोर्वाड ० अत्पयोभवतिदिवाह्यो सेयवाह ० अरुधत्त ०
अरुधत्तां ० अरुधत्त ० इत्यादि ० अनिठानामिवत्तः ० नामिर्वाता निवदाधा
ताः यस्मैयहेपेरसिद्रत्पयेवर्धभवति ० अरैत्सीत् ० अरैद्वं ० अरैत्सीः ०

इ प्रसयश्चायं
यस्मैयहरावभवतिइका
गुराप्रतिषेधाभिः ॥३॥ ॥१००॥

अरा विष्य० अरा विव० अरा विस्र० अरा विष्णु० भूसात्त० भूसात्परससेलेविभवा ति०
भूसेपरे० अपक्त० अपक्षातां० अपक्षर० अपक्थाः० अपक्षायां० अपक्थं० अपक्षि०
अपक्ष्म० अपक्ष्मे० अपाक्षिर० अपक्तां० अपक्षुः० अपाक्षिः० अपाक्तं० अ
प्राक्त० अप्राक्षं० अप्राक्ष्व० अप्राक्ष्म० प्राक्षितसायां० प्रयैक्षिति० अप्राचं० अप्राक्षः
अप्राक्षीः० अप्राचं० अप्राष्ट० अप्राक्षं० अप्राक्ष्व० अप्राक्ष्म० इवयवी असंत
संताने० अप्रासित० अप्राद्यां० प्रवेस्तः० बहप्रायरो० अप्राक्षीति० भूसात्त० षोडशः

पृष्ठ ०
५८८॥
सा० अ०

लोपोऽस्वाभ्रसे० ह्रस्वाऽन्तरस्यसेलोपोभवतिभ्रसेपरे० अह्रस्व० अह्रस्वात्तां०
अह्रस्व० अह्रस्वाः० अह्रस्वाथां० ध्वेचसेलोपोऽः० अह्रस्वं० अह्रस्वि० अह्रस्वहि०
अह्रस्वहि० दुहाजसमे० सोह्रि० अहि० अधित० अधिषत्तां० अधिषत्त० इसादि०
इड अघ्ययते० इडोवागीसो० इडोवाहीगी आदेशोभवति सोपरे अधिवर्षः० अ
भगीष० स्वरादे० अघ्यैष० रुराडे सिप्रसयादिकं पूर्वतः० वडि० इडाग
मईगमेश्व० अराविषइत्तइतिते० इट्ट इट्टि० इट्ट उत्तरस्यसेलोपोभवति
इट्टिपरे हीर्षत्वं० अरावित० अरावीर्ष० अरावी० अराविर्ष०

॥८८॥

जागहसादिवर्जवृद्धिः० गहडपादनेर्इटागवहांगवहां दीनमिदिइवारे
 मवति० रावादिब० ज० गहीतागहीत्यति० अगहीर० शमहमडप
 मे० अश० मति० रयुशदे अरपीर० क्षपुतेजवे० अक्षपीर० अक्षप्राणा
 धारतो० अश्वसीर० अगित्यागीमगिभुधिवगिस्वगिइगितिगितिरवि
 लयिगसुयोः० इकारउच्चारार्थः० अलगिसइतिस्थिते० इटईटि० इटिऊ
 रस्यसंतोयोभुवतिइटियरे० दीर्घत्वं० अलगित अलगिषे० इसादि०
 जागनिद्राहापे० अजागतिर० अयगतो० प्रागिर० व्ययवित्तसर्ग० अव्यपीर०

शिव
पलेट
सा.प्र.०

स्युधिष्ठिरः० रिगत्ये० येयस्मोघेदपरेतेरिगुवतिरि। तावृद्धि० इवज्वरयो०
अवर्षतरइतिस्थिते० सेः० सिशस्तत्परस्मादिस्वोरीडागमोभवति० आवि
यूवः० आबिवाधीति० अवर्षा० अवर्षु० अवर्षीः० अवर्षा० अवर्षा०
अवर्षा० अवर्षा० अवर्षा० अहुरतो० यरियूवः० यव्यहाधीति० निवर्षा०
निरावर्षा० अहोधीति० वद्व्याप्त्यावाचि अवाहीत० इ० इ० इ० इ० इ० इ० इ० इ०
सेलीयोभवति इति यरे० व्रजगतो० प्राव्राजति० अंतद्वारापुसले

सा० प्र०
॥ (नेट्टा)
शिव०

अभूतं अभूत अभूतं अभूत अभूत इह अभूत अभूत अभूतं स्वां
 विहः ० सेराकारं ताद्विह शुभं तस्मान् इत्यवति ० इत्यालोयः ० अहुः ० अ
 हाः ० अभूतं अभूत अभूतं ० अभूत ० अभूत ० अघात ० अघात ० इह गते ०
 इहाः ० सिलोये गावत्तु ० ० अगात ० घटचेष्टायां ० मेठः ० माशदे प्रयुज्य
 माने इहो लोयोपवति ० माघटि ० माघटि घातां ० माघटि घाः ० रसादि ०
 अरे मागां ० सैव संमागां गवित्ति मंदिरं ० सयोगे दीक्षंति ० एवं मास्य भूतव
 त्ति मागार्थं तयापि सयोगे भूता थितिवत्तु व्या ० आह सहातिः ० अजति

शिव०
॥८७॥
सा० अ०

शक्तुशक्ते अहनिष्पद्वा नयद्यशः अह इत्यादि भूतेसिः धातोर्भू
 तगात्रेका लेसिप्रत्ययो भवति हिवादिपरेत्त इकारः हेरिति विरोधता
 र्थः यथा संज्ञा लुङि तियादि नीयानां दिवादावद् ॥ अभूत् इति
 स्थिते हादे ये येषां सौम्यं तत्तुङि तिवादि नीयानां यद्व्यपरे हाधा
 त्या हाभ्यवतिभ्यः पाठ्यसे लोके भवति भूवसिलोयेन ऊताः अ
 भूद्विः अभूतां भुवः सिलोये स्वरे वुव रूपः अभूवन अभूः

सा० अ०
॥८७॥

शिष्यते अहाकृत्यागे हासति अहाइ गतो हासते हासने हसति स
 स्पते कर्मस्ततो साध्यते साध्यते भुज्यात्वेनाभ्यवहारयोः भोक्ष्यति
 प्रकारः स्वरित्तोभययदर्थः भोक्ष्यते हृत्पादि स्यत्र क्रियाति क्रमे ॥
 क्रियाया अति क्रमे कुतश्चिदनिवृत्तेनोसत्पादिवादिष्यः स्यप्रस
 योभवति अस्मत्पुत्रितिसंज्ञापाणिनीयानां यद्वत्तु वृद्धिः सदा
 अंवाभावविषयतदासु पिह्यमभावविषयं तु अमोक्षोभवात् यद्यगिष्य
 व्यं तुः अज्वलक्ष्यो अथशादुवान् यद्यग्निः प्राज्वलिष्यत्प

श्रीराम०
सा० अ०
॥८७६॥

रेस्पयः इडागमो भुवति हनिष्यति कुरिष्यति हरिष्यति गमिष्यति ससोन
पि सकारस्पतकारा भवति सकारेव अन्वि विषये वसनि वासे वत्स्यति
हल्मस्मी वारो हर्द्वः आदि जवानं मितादिना चकारः कलं वतं त ध
ह्यति इह्ययूरो धो ह्यति उध धाया लधोः धातो ह्यधाया नामि
नो लधोर्गुणो भवति भिदिर विहारो भेत्सति द्वि द्विर्द्धी वारो
देस्पति सुह्ययने तोस्पति तुयतुयो तोह्यति एधिष्यते वा

सा० अ०
॥८७६॥

हाता याता चेता नेता होता कार्ता इत्यादि त्या हे भविष्यति स्य धातोः
 स्यप्रत्ययस्यो भवति भविष्यति कात्वे ति वादिष्व कृद्गुणस्यो वृत्तिः तिसं
 र्ता यो रितानीयानां भू सत्तायां भविष्यतः भविष्यति भविष्यसि भविष्यथः
 भविष्यथ भविष्यामि भविष्यावः भविष्यामः यज्जेद्वयज्जासंगति कार्ता इ
 नेषु यजस्वयसे इति स्थिते कृद्गुणस्यो वृत्तिः इति वत्वं वृत्तः कः स धातोः
 यकारटकारयोः यश्चसे यश्चये यश्चध्वे यश्च्ये यश्चावहे यश्चामहे
 ठन्ति सागत्याः हन्तः स्पर्शः हन्ते धीतो नृकारांतागमश्चकारस्य यद्ध्य

॥८॥

तासेतासाधे ताध्वे ताहे तैस्वहे तास्महे स्वोभान्यर्थेताऽहयोभवन्ति लुटिति चैवांस्त
रापारिणीयानां तिसतासीत्यमिह धातोः यरेषांसिसतासीत्ययइस्येते
यामिडागमेभवति भस्सत्तवां भविता भवितारो भवितारः भवितासि भविता
स्य भवितासि भवितास्य भवितासः श्वेभविता राज्यभारः तामचेद्रस्य भविता
स्य कुमारस्य नेवस्वरादेनुदात्तात् सकृत्स्वराध्यात्तेर्धत्तु याहे अनुदात्तं इ
त्येवं यवित्तादिडागमो न भवति इयचवपावे वेकुः इति कलं यत्ता य
यत्तारो यत्तारः यत्तासे यत्तासाधे यत्ताध्वे यत्तासियत्तास्वहे यत्तास्महे

॥८॥

येयात् येयासां येयासः संयोगादेरेकारे वावव्यः गतेयात् गतायात् इत्यादि ॥
 ज्वात् नयूरायोः वाससं वाससोपरि नकारस्य रिङदेशो भवति प्रियात् प्रियासां
 प्रियासः इह नकारो क्रियात् क्रियासां क्रियासः इत्यादि वंशः मंगलं वः
 शुभ्रश्च इश्च वंशः आत्मनेपदे उः नकारस्य सीखेनेटो गुणो न भवति ॥ कृषी
 कृषीयासां कृषीरु कृषीकाः कृषीयासां कृषीध्वं कृषीय कृषीवाहं कृषीमहि
 विष्मसं मंगलं कृषीध्वं विजयने चेषीय नृषुतो लोषीय इत्यादि ॥
 स्वस्वनेता तोरेतास तासि तस्थस तास्य तास्म तास्वस ता तरेतास

५२

॥८४॥

आशीर्वादादेः पर्वित् ॥१॥

३३

३

आशिषि यात् यास्तां यास्तुस् यास् यास्तं यास्त यासं यास्व यास्म सी वृसी
 यास्तां सीदन् सीवृस् सीयास्थां सीध्वं सीय सी वहि सीमहि धातो
 राशिषिवादाये भवन्ति आशीर्षि डि से स्यां संज्ञायाति नियाजो भूस्
 स्यां भूयात् भूयास्तां भूयास्तुः भूयाः भूयास्तं भूयास्तः भूयासं भूया
 स्व भूयास्म सध्विभान् भूयात् जीव्याणाधारस्य शतशब्दे जीव्याङ्वाङ्
 दादेरकारस्य कारादेशो भवति यद्दादौरे देयात् देयास्तं देयास्तुः देयाः
 देयास्तं देयास्त देयासं देयास्व देयास्म धेयात् धेयास्तां धेयास्तुः

॥८४॥

इत्यादि। व्ययत्तपने विव्याध विविधतुः विविधः विव्यधिथ विविधधुः वि
 विध इत्यादि॥ प्रश्नसिद्धां यप्रद्ध यप्रद्धतुः यप्रद्धः यप्रद्धिथ यप्रद्ध
 यप्रद्धतुः यप्रद्ध यप्रद्धि व यप्रद्धिम् यप्रद्धिः संयोगान् किलं संयो
 गादुत्तरास्परामर्शे किलं न भवति हृद्येनः पुन्येन लेखि मध्यमपु
 रैवैकवचनान्तं तानि यात्यते इयं कथं यु रीमं स्वरं तु नानि हि।
 नंदनं मुष्णरा २ लोनि मांगना विगटं ह्य वैत्रेन। लोनि विविधो
 वै लोनि यै इत्यं मस्वा स्थो मह निशं द्विः ॥ १॥ ॥ स्वरित्वातिशेषायाः

लरा २